

RIJEČ UREDNIKA

Poštovani čitatelji i čitateljice,

osobito nam je zadovoljstvo i čast predstaviti novi broj časopisa *Poredbeno pomorsko pravo* = *Comparative Maritime Law*. Već se na prvi pogled ovaj broj ističe po velikom broju stranica, odnosno broju priloga koje sadrži. Razlog je tomu obilježavanje tridesete obljetnice djelovanja Hrvatskog društva za pomorsko pravo, kojoj su mnogi cijenjeni autori željeli dati svoj doprinos objavivši radove upravo u ovome svečanom broju časopisa.

Osnivačka skupština Društva održana je u prosincu 1991. godine na Pomorskom fakultetu u Rijeci, no ovdje vrijedi napomenuti kontinuitet u strukovnom povezivanju hrvatskih pomorskih pravnika još od 1924. godine kada je sa sjedištem u Zagrebu osnovano Udruženje za pomorsko pravo u Kraljevini SHS, a nakon Drugog svjetskog rata 1954. godine Jugoslavensko udruženje za pomorsko pravo sa sjedištem u Rijeci. O povijesti Društva, uoči tridesete obljetnice njegova osnivanja, objavili smo prilog prof. dr. sc. Dragana Bolanče i doc. dr. sc. Igora Via u prošlom broju časopisa, pa čitatelje koji se žele detaljnije prisjetiti svih velikih imena i trenutaka iz povijesti Društva upućujemo na broj 175, god. 60 *Poredbenog pomorskog prava* = *Comparative Maritime Law* (str. 249-257). Društvo je osnovano kako bi okupilo znanstvenike i stručnjake s ciljem proučavanja i promicanja pomorskog prava. Također je organizator i suorganizator mnogih domaćih i međunarodnih znanstvenih i stručnih skupova i savjetovanja, zalaže se za načela i opće interese pomorskopravne struke i znanosti u postupcima izrade nacionalnih pomorskih propisa te odlučivanju o pristupanju ili ratifikaciji međunarodnih ugovora iz područja pomorskog prava i međunarodnog prava mora, punopravni je član Međunarodnog pomorskog odbora (CMI) u sklopu čijih je projekata uvijek veoma aktivno angažirano. Plod takva djelovanja zasigurno su i znanstveni i stručni članci domaćih i inozemnih autora koji su obogatili dosadašnje brojeve ovog časopisa, kao i broj koji je pred Vama.

Ovaj broj časopisa sadrži dvadeset četiri rada, od toga deset izvornih znanstvenih radova, deset preglednih znanstvenih radova, četiri stručna rada, tri prikaza knjiga, jedno izvješće te jedan nekrolog. Među brojnim autorima su i svjetski priznata imena u pomorskopravnoj struci, uključujući i počasne članove Društva, prof. dr. sc. Časlava Pejovića (Japan), odv. Giorgia Berlingieria (Italija), dr. Ann Fenech (Malta), prof. Erika Røsæga (Norveška) i prof. emer. D. Rhidiana Thomasa (Velika Britanija). Svi autori koji su se prijateljski odazvali na naš poziv, da svojim priložima sudjeluju u aktualnom broju *Poredbenog pomorskog prava* =

Comparative Maritime Law posvećenom tridesetoj obljetnici Društva, dali su svoj iznimno vrijedan doprinos obradivši teme iz područja pomorskog i općeg prometnog prava te međunarodnog prava mora, stoga su tako uveličali ovu lijepu i svečanu prigodu.

Navedene teme obrađene su iz aktualnog, ali i povijesnog gledišta.

Od aktualnih tema obrađenih u ovome broju časopisa svakako treba istaknuti one koje se odnose na međunarodne učinke sudske prodaje brodova. Naime, u lipnju ove godine Komisija Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo (UNCITRAL) odobrila je konačni tekst Nacrta konvencije o međunarodnim učincima sudske prodaje brodova te ga uputila Općoj skupštini Ujedinjenih naroda s preporukom za usvajanje. O toj međunarodno važnoj pomorskopravnoj temi u svojim radovima pišu dr. sc. Petar Kragić (*Draft Convention on the Judicial Sale of Ships: A Chance for the Revolutionary Use of the Internet for Notification and other Issues*) i prof. dr. sc. Juan Pablo Rodríguez Delgado (*The Scope of Application of the UNCITRAL Instrument on the Judicial Sale of Ships*). Oba autora sudjelovala su u izradi Nacrta konvencije u svojstvu delegata pri UNCITRAL-ovoj Radnoj skupini VI o sudskoj prodaji brodova. Čitav povijesni pregled i postupak izrade i usvajanja teksta Nacrta buduće konvencije detaljno iznosi dr. Ann Fenech, potpredsjednica CMI-a i CMI-jeva koordinatorica UNCITRAL-ove Radne skupine VI o sudskoj prodaji brodova, u svom Izvješću *Draft Convention on the International Effects of the Judicial Sale of Ships*.

Osim toga, vrlo širok spektar pomorsko-pravnih tema na engleskom jeziku obrađuju sljedeći autori: prof. emer. D. Rhidian Thomas (*Contemporary Developments in Global Limitation of Liability of Shipowners and Others*); prof. dr. sc. Časlav Pejović (*Blockchain Bills of Lading: A New Generation of Electronic Transport Documents*); odv. Giorgio Berlingieri (*The Italian Supreme Court of Cassation Denies the Entitlement of Pilots to Salvage Remuneration*); izv. prof. dr. sc. Mišo Mudrić i dr. sc. Fausto Ferreira (*Autonomous Surface Vessels and COLREGs: Considering the Amendments*); dr. sc. Marija Pospišil (*The Impact of CMA CGM Libra on the Allocation of Risk in a Maritime Adventure*); dr. sc. Francisco Torres Pérez i dr. sc. Sara Louredo Casado (*Advantages and Challenges of Intellectual Property Rights Related to the Shipbuilding Process*); te dr. sc. Vesna Polić Foglar (*Carriage of Goods in Swiss Maritime Law*).

Na hrvatskom jeziku o jednako važnim pomorsko-pravnim pitanjima pišu autori dr. sc. Vesna Skorupan Wolff i izv. prof. dr. sc. Adriana Vincenca Padovan (*Je li plovilo na vezu opasna stvar, a djelatnost marine opasna djelatnost?*); dr. sc. Božena Bulum (*Oporezivanje lučkih uprava porezom na dobit – praksa institucija Europske unije i hrvatski pravni okvir*); doc. dr. sc. Igor Vio (*Pravni okvir odgovornosti*

brodara za smrt i tjelesne ozljede člana posade u angloameričkom pomorskom zakonodavstvu); doc. dr. sc. Marija Pijaca (*Pravna regulacija perioda navigacije nastavnika uže pomorske struke za vrijeme trajanja radnog odnosa na visokoškolskom pomorskom učilištu*); Irena Nišević, mag. iur. (*Mjerodavno pravo za pomorske privilegije i države otvorenog upisnika*); te izv. prof. dr. sc. Goran Vojković (*Utorđivanje granice pomorskog dobra de lege lata i de lege ferenda*).

Nadalje, složenim pravnim pitanjima iz područja međunarodnog prava mora i međunarodnopravne zaštite ljudskih prava bave se autorice izv. prof. dr. sc. Petra Perišić i Paulina Ostojić, mag. iur. u svom radu *Pushbacks of Migrants in the Mediterranean: Reconciling Border Control Measures and the Obligation to Protect Human Rights*.

Važnost utvrđenja odgovarajućeg pravnog okvira za zaštitu okoliša iz različitih izvora onečišćenja u svojim radovima naglašavaju prof. Erik Røsæg (*GHG Emissions from International Shipping*); izv. prof. dr. sc. Biljana Činčurak Erceg (*Problemi pravne (ne)reguliranosti (mikro)plastike u morskom i riječnom okolišu*); odvj. Giuseppe Duca, odvj. Paola d'Alberton i dr. sc. Mitja Grbec (*The »Green Hull« Project*); te prof. dr. sc. Dorotea Ćorić, izv. prof. dr. sc. Iva Tuhtan Grgić i izv. prof. dr. sc. Gordan Stanković (*Naknada ekološke štete u slučaju onečišćenja mora s brodova – hrvatski pravni okvir*).

O aktualnim pravnim pitanjima iz općeprometnog prava, u ovome broju pišu prof. dr. sc. Jasenko Marin (*Zaštita prava putnika iz paket-aranžmana tijekom pandemije COVID-19 – pouke za budućnost*); prof. dr. sc. Nikoleta Radionov i izv. prof. dr. Adriana Vincenca Padovan (*Obveze pošiljatelja i prijevoznika u vezi s carinom i drugim formalnostima prema Konvenciji CMR*); te izv. prof. dr. sc. Shengnan Jia (*The Legal Nature of a Bill of Lading Issued by the China-Europe Railway Express: The Chinese Perspective*).

Ovaj broj časopisa sadrži i jedan povijesnopravni rad autora dr. sc. Ante Vučkovića pod naslovom *Teritorijalna i stvarna nadležnost Direkcije pomorskog saobraćaja u Splitu*.

Svi znanstveni i stručni radovi objavljeni u ovome broju časopisa prošli su kroz postupak dvostruke anonimne međunarodne recenzije, te je svoj velik doprinos uspješnosti ovog broja dao čak trideset jedan recenzent. Kako su neki recenzenti vrednovali i više radova, ukupno je za ovaj broj časopisa izrađena pedeset i jedna recenzija. Među recenzentima su i svjetski afirmirani vodeći znanstvenici i profesori iz područja pomorskog prava. Njihova imena zbog anonimnosti postupka ovdje ne možemo spomenuti, ali svim recenzentima ovim putem izražavamo neizmjernu zahvalnost na predanosti, marljivosti i analitičnosti kojom su pristupili vrednovanju radova te tako znatno pridonijeli njihovoj konačnoj kvaliteti.

Osim znanstvenih i stručnih radova, ovaj broj sadrži i prikaze triju knjiga. To su redom knjiga *Transport Documents in Carriage of Goods by Sea: International Law and Practice* autora Časlava Pejovića, zatim *Protecting & Indemnity (P&I) osiguranje i obvezno osiguranje prema međunarodnim pomorskim konvencijama* autorice Marije Pospišil i knjiga *Zavarovalno pravo* autora Marka Pavlihe; Jerneja Veberiča; Dejana Srše i Milana Gobeca. Svaka od tih knjiga na pregledan i sustavan način prikazuje pravno uređenje materije koju obrađuje. Autori u njima nude čitateljima i čitateljicama svoje široko pravno znanje i omogućuju im bolje razumijevanje problematike kojom se bave.

Na kraju, u ovome se broju s dubokim poštovanjem i zahvalnošću opraštamo od profesora emeritusa Vladimira-Đure Degana, dugogodišnjeg upravitelja i voditelja Jadranskog zavoda. U nekrologu koji je pripremila dr. sc. Božena Bulum, prisjećamo se njegova neizmjernog doprinosa znanosti međunarodnog prava čemu je posvetio čitav svoj profesionalni i privatni život.

Iskreno zahvaljujemo svim autorima koji su se spremno odazvali pozivu Društva za dostavom radova za ovaj svečani broj časopisa. Jednako smo zahvalni i uvaženim recenzentima te urednicima, bez čijeg znanja i marljivosti ne bi bilo moguće objaviti ovako opsežan broj. Dosadašnja uspješna suradnja i ostvareni rezultati potiču nas da i dalje težimo izvrsnosti u znanstvenom radu. Vjerujemo da tako nastavljamo ostvarivati ciljeve koje su imali na umu i sami osnivači Društva.

Akademik Jakša Barbić, glavni urednik